

ПРАВО

ЮРИДИЧНИЙ
ЖУРНАЛ

України

1-2
2013

АКТУАЛЬНА ТЕМА НОМЕРА:

**«ФІНАНСОВЕ ПРАВО
У ХХІ СТОРІЧЧІ:
НАПРЯМИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ
РОЗВИТКУ»**

- ◆ Питання теорії фінансового права
- ◆ Розвиток бюджетного права на теренах незалежної України
- ◆ Правові основи реформування податкового законодавства в Україні
- ◆ Правові засади розвитку окремих фінансово-правових інститутів в Україні
- ◆ Проблеми правового регулювання фінансових відносин у зарубіжних країнах

ПРАВО

ЮРИДИЧНИЙ
ЖУРНАЛ

України

Науково-практичне фахове видання

Засноване у 1922 році

Видається щомісячно

Свідоцтво про державну реєстрацію:
Серія КВ № 17414-6184ПР

Передплатний індекс: 74424

Адреса редакційної колегії:

04107, м. Київ

вул. Багговутівська, 17-21

Тел.: 0 (44) 537-51-00

Головний редактор:

Святоцький О. Д.,

доктор юридичних наук,

професор,

академік НАПрН України

E-mail: info@pravoua.com.ua

Відповідно до рішення
Президії Вищої атестаційної комісії України
(постанова від 10 лютого 2010 року № 1-05/1)
журнал «Право України» внесено до переліку
фахових видань у галузі юридичних наук

ЗАСНОВНИКИ ЖУРНАЛУ

Національна академія правових наук України

Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України

Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»

Конституційний Суд України

Верховний Суд України

Вищий господарський суд України

Генеральна прокуратура України

Міністерство юстиції України

Спілка адвокатів України

ВИДАВЕЦЬ

© Редакція журналу «Право України»

1-2/2013

ДАВИДОВА Н. Юридична наука в Сполучених Штатах Америки та Україні	379
Дискусії та обговорення	
МУЗИКА Л. Взаємозв'язок цивільно- та фінансово-правової політики.....	387
БОРОДІН І. Міліція чи поліція?.....	395
Молодим правознавцям – слово	
РЯЗАНОВ М. Про слов'янську юридичну термінологію та її використання у сучасному українському праві.....	401
РОМАНОВСЬКА Л. Правоздатність дитини за цивільним законодавством	407
ЧУЧКОВА Н. Обов'язок доказування у цивільних справах за участю іноземних осіб	413
ТВЕРДОХЛІБ Ю. Правова природа арбітражного управління підприємством у процедурі банкрутства.....	418
ЯНУКОВИЧ О. Екологічна політика Європейського Союзу. Переїмання досвіду Україною.....	427
КОВАЛЬ Д. Міжнародно-правовий аналіз дефініції поняття «культурні цінності».....	435
Провідні юридичні вищі навчальні заклади України	
Юридичний факультет Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича	442
Судова практика	
<i>Європейський суд з прав людини</i>	
Комюніке Секретаря Європейського суду з прав людини стосовно рішення у справі «Кононов проти Латвії» від 17 травня 2010 р.	448
<i>Вищий господарський суд України</i>	
Постанова Пленуму Вищого господарського суду України від 17 жовтня 2012 р. № 11 «Про деякі питання практики застосування законодавства про державний матеріальний резерв»	453
Визначні юристи	
Лідія Костянтинівна Воронова — фундатор науки фінансового права в Україні	459
Правова хроніка	
КРЕСІН О. Порівняльне правознавство: досвід і проблеми викладання.....	462
КОРИНЕВИЧ А. Міжнародна науково-методична конференція «Проблеми викладання міжнародного права»	468
Ювіляри	
Ювілей видатного вченого-правознавця, академіка НАН України Валентина Карловича Мамутова.....	471
Ювілей члена-кореспондента НАПрН України Павла Івановича Жигалкіна.....	473
Ювілей знаного вченого-правознавця, академіка НАПрН України Вячеслава Івановича Борисова	474
Ювілей академіка НАПрН України Михайла Васильовича Костицького.....	478
Ювілей члена-кореспондента НАПрН України Володимира Петровича Нагребельного.....	480
Ювілей члена-кореспондента НАПрН України Віктора Миколайовича Дрьоміна	482
Рецензії	
СКРИПНЮК О. Сучасні теорія та державотворча практика в Україні: аналіз, оцінки, перспективи в академічних нарисах Василя Федоровича Сіренка.....	484

ПРАВОВА ПРИРОДА АРБІТРАЖНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ У ПРОЦЕДУРІ БАНКРУТСТВА

Ю. ТВЕРДОХЛІБ

*аспірант кафедри господарського права та процесу
(Київський університет права НАН України)*

Проблема неплатоспроможності підприємств тісно пов'язана із несприятливим для розвитку підприємництва сьогодишнім економічним становищем в Україні. З часом у ході своєї діяльності значна кількість суб'єктів господарювання опиняється на стадії банкрутства. Однак маючи на меті подолати таку проблему, підприємство починає потребувати висококваліфікованої і професійної допомоги. У цьому аспекті важливого значення для подолання проблеми неплатоспроможності набуває арбітражне управління підприємством-боржником. Актуальність цього дослідження обґрунтовується наявною об'єктивною потребою вивчення арбітражного управління у зв'язку з відсутністю комплексного теоретичного дослідження в Україні у цій сфері.

В юридичній літературі цій темі приділялась увага у дослідженнях зарубіжних та вітчизняних науковців, серед яких О. Бурбело, Н. Васильєва, В. Голубєв, В. Джунь, Б. Поляков, Я. Рябцева, Г. Таль, Г. Шершеневич, Г. Юн та ін. Але незважаючи на це, на нашу думку, питання правової приро-

ди арбітражного управління залишається відкритим та досить актуальним до сьогодні. Метою статті є розкриття природи арбітражного управління та підходів щодо його визначення, дослідження стану його законодавчого забезпечення в Україні.

У цьому контексті слушно розглянути поняття власне самого управління. Так, управління визначають як цілеспрямований вплив, що здійснюється за допомогою та на основі певних принципів та методів, що виражається у багатоаспектній діяльності та має явно виражену спеціалізацію [7, 26]. Це визначення, безумовно, належить і до арбітражного управління, але відображає його суть лише поверхово.

Слід зазначити, що поняття арбітражного управління часто ототожнюється з поняттям антикризового управління. Науковець Г. Таль антикризове управління розуміє як сукупність форм та методів реалізації антикризових процедур, що застосовуються стосовно підприємства-боржника з метою його фінансового оздоровлення або ліквідації; процес реалізації антикризової програми стосовно під-

приємства-боржника [12, 46]. У свою чергу, Є. Торкановський зазначає, що антикризове управління визначається єдиним фактором — наявністю кризи. І абсолютно не має значення, що стало його причиною. Важливо, що виникла кризова ситуація, вихід з якої потрібно шукати у наборі адекватних управлінських дій. Тому дієвість антикризового управління визначається можливістю підприємства конструктивно реагувати на зміни, що загрожують його нормальному функціонуванню. Така можливість не залежить від того, чи здійснюється процедура банкрутства, чи виникає лише його загроза. В обох випадках необхідним є прийняття антикризових рішень, сукупність яких і становить антикризове управління [8, 14].

(Відсутність чіткого розмежування говорить про недостатність належного дослідження цих понять, що призводить до неправильного їх сприйняття у подальшому учасниками відносин неспроможності. Це яскраво відображається у роз'ясненні Міністерства юстиції України щодо новел у законодавстві стосовно підготовки арбітражних керуючих [3]. Зазначається, що у сучасних умовах розвитку економіки в нашій державі стрімко набуває надзвичайної актуальності правовий статус центральної фігури процедури банкрутства — арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора). Адже саме на нього Закон покладає ключову функцію — здійснення неупередженого та антикризового менеджменту суб'єктом господарювання зі збереженням балансу між інтересами кредиторів і боржника на шляху відновлення платоспроможності останнього.

На нашу думку, арбітражне управління та антикризове управління не є тотожними поняттями.) Для більш

чіткого розуміння категорії пропонуємо визначити їх спільні та відмінні ознаки.

Спільність цих категорій полягає у тому, що, по-перше, як арбітражне, так і антикризове управління здійснюються на підприємстві, на якому виникла фінансова криза. По-друге, вони характеризуються наявністю чітко побудованої стратегії, що покладається в основу управління. Третьою спільною ознакою арбітражного та антикризового управління можна назвати мету, що ставиться при введенні обох видів управління, якою, безперечно, є подолання кризових явищ. Це говорить про наявність ще однієї спільної ознаки, як здійснення антикризового та арбітражного управління за допомогою певного інструментарію, тобто системи засобів та способів подолання кризи. Спільність цих видів управління виражається й у тому, що вони здійснюються визначеними суб'єктами, які повинні володіти спеціальними знаннями та навиками, бути здатними побудувати ту модель управління, яка не лише допоможе вивести підприємство із фінансової скрути, а й поверне підприємству спроможність конкурувати на ринку.

Відмінність антикризового та арбітражного управління полягає у наявності тих особливостей, що властиві виключно кожному із них. Так, для введення антикризового управління на підприємстві не є обов'язковим наявність процедури банкрутства. Антикризове управління визначається єдиним фактором — наявністю кризи. Таке управління спрямовується на своєчасне прогнозування, виявлення та подолання кризових явищ. Ще однією відмінністю антикризового управління від арбітражного є те, що воно вводиться за рішенням органу управління підприємством, а здійс-

нення антикризових заходів, як правило, покладається на постійно діючі при підприємстві підрозділи або посадові особи, які при розробці антикризової стратегії можуть залучати консультантів із різноманітних галузей. Одним з основних завдань таких підрозділів і є своєчасне прогнозування кризи та подолання передкризових явищ. Ще однією із основних відмінних особливостей антикризового управління є те, що воно може характеризуватися постійністю та стабільністю свого здійснення.

(У свою чергу арбітражне управління характеризується рядом особливостей, що вказують на його специфічність. Так, по-перше, здійснення арбітражного управління на кожній із стадій процедури банкрутства регулюється спеціальним нормативно-правовим актом — Законом України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» (далі — Закон). По-друге, таке управління вводиться на підприємство ухвалою господарського суду, а тому, відповідно, не може бути введене поза межами справи про банкрутство. По-третє, спрямовується виключно на подолання кризи та фінансового оздоровлення підприємства і, на відміну від антикризового управління, не спрямовується на прогнозування кризи та передкризових явищ, а лише на вивчення та подолання причин їх виникнення. Оскільки арбітражне управління вводиться в рамках справи про банкрутство, то наступною особливістю є тимчасовий характер його здійснення. Тобто арбітражне управління обмежується у часі і триває до закриття провадження у справі про банкрутство.) Антикризове та арбітражне управління також відмінні і за суб'єктним складом. Специфіка арбітражного управління полягає у тому,

що суб'єкт здійснення такого управління (арбітражний керуючий) уповноважується судом, у провадженні якого знаходиться відповідна справа про банкрутство. Суд також може приймати рішення і про припинення повноважень такого суб'єкта у здійснення арбітражного управління.

Г. Шершеневич зазначає, що мета адміністрації полягає у відновленні справ боржника, в приведенні торгового підприємства у такий стан, який давав би можливість задовольнити усіх кредиторів та забезпечити подальший хід підприємства. Законодавець передбачає, очевидно, що вибрані адміністратори володіють більшою часткою досвідченості, знань, ніж сам боржник, а тому з більшим успіхом поведуть справи боржника. Завдання адміністрації полягає у підтримці підприємства у тому вигляді, у якому воно перебувало до цього часу, так що або ця мета буде досягнута, і тоді боржник приймає знову управління у свої руки, або у разі неможливості досягнення мети справа повинна звернутись до конкурсу. Іншого результату адміністрації, згідно з метою її введення, бути не може [10, 125]. Як бачимо, дореволюційне російське законодавство, що регулювало відносини неспроможності, не містило поняття арбітражного управління. Однак адміністрації, які у той час вводились на підприємство у разі його неспроможності, стали праобразом сучасного арбітражного управління. Про це особливо свідчить окреслена науковцем мета та завдання таких адміністрацій.

Арбітражне управління за обсягом та змістом є вужчим від конкурсного управління. Річ у тім, що до складу конкурсного управління належить не лише арбітражний керуючий, а й комітет кредиторів, який доповнює

(шляхом надання відповідних погоджень) правомочності арбітражного керуючого в частині розпорядження майном боржника [6, 247].

На нашу думку, арбітражне управління може бути визначене як специфічний вид управління, система дій, що реалізуються спеціальним суб'єктом на тимчасовій основі в межах процедури банкрутства з метою фінансового оздоровлення підприємства та відновлення його платоспроможності із застосуванням спеціальних засобів на підставі побудованої моделі управління. Таке визначення розкриває природу арбітражного управління, що включає як його мету, так і завдання. Мета арбітражного управління, безумовно, підкріплюється характером Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», який з 1999 р. став продебіторським. Попередня його редакція від 1992 р. була першим законодавчим актом, який легально закріпив відносини неспроможності на теренах уже незалежної України. Але мета цього Закону обмежувалась пріоритетністю ліквідаційної процедури. Прокредиторська модель такого Закону не витримала ані випробування часом, ані практикою. Тим більше у той час, коли розвинутіші європейські країни, що є першими в історії державами, у законодавстві яких зароджувалось правове регулювання відносин банкрутства, переходили на продебіторську законодавчу модель. Норми Закону 1992 р. згодом помітно перестали відповідати вимогам часу, а тим більше суспільним відносинам, що почали складатись на території нашої держави. Нова редакція цього Закону передбачила пріоритет реабілітаційних процедур над ліквідаційною. У юридичній літературі досі зустрічаються точки зору

науковців щодо прихильності до прокредиторської моделі законодавства. Так, В. Джузь зазначає, що право банкрутства виникло і використовується саме з метою задоволення вимог кредиторів. Помилкове визначення законодавцем пріоритетної мети у чинному законодавстві України про банкрутство зумовило закріплення неоптимального співвідношення правозначущих інтересів і порушення рівноваги у використанні методів субординації та координації. Прокредиторська модель права банкрутства є найбільш економічно раціональною з точки зору прогнозованих наслідків її можливого впровадження у систему національного законодавства [5]. Але, на нашу думку, модель законодавства, що надає перевагу ліквідаційній процедурі у зв'язку з можливістю вагомого збільшення кількості підприємств-банкрутів, негативно позначиться на економіці держави та завдасть їй значного та відчутного удару. Адже існують випадки порушення справи про банкрутство стосовно тих підприємств, у яких проблема неплатоспроможності є тимчасовою і за умови введення процедури санації та застосування до них передбачених Законом засобів, їх платоспроможності можна відновити та зберегти можливість продовження їх господарської діяльності на ринку у якості надійного партнера.

Функціональне призначення арбітражного управління полягає у виконанні ним ряду функцій у процедурі банкрутства – організаційної, методологічної, аналітичної, прогностичної та функції планування.

Організаційна функція передбачає створення усіх необхідних умов для швидкого виявлення причин неплатоспроможності підприємства, оскільки терміновість реагування на окремі

кризові явища у фінансовому розвитку боржника не дасть змогу виникнути новим супутнім кризовим фінансовим явищам [11, 151]. *Методологічна функція* характеризується можливістю розробляти специфічні та необхідні способи і засоби, необхідні для проведення ефективного арбітражного управління. *Аналітична функція* зумовлюється необхідністю проведення аналізу як попередньої діяльності підприємства, так і теперішнього його фінансового становища для достовірності визначення причин виникнення кризи. *Прогностична функція* арбітражного управління полягає у підведенні підсумків проведеного аналізу фінансового стану боржника, причин його неплатоспроможності та прогнозуванні майбутніх дій щодо боржника, які б стали найбільш реальні та ефективні при відновленні його платоспроможності. *Функція планування* характеризується розробкою плану фінансового оздоровлення підприємства-боржника з використанням передбачених способів та засобів оздоровлення боржника на підставі отриманої інформації у результаті проведеного аналізу. Арбітражне управління виконує також і *контрольну функцію*, яка спрямована на перевірку та нагляд за дотриманням і виконанням поставлених цілей та завдань. Саме у викладених вище функціях добре відображаються сутність та призначення арбітражного управління, розкривається його зміст.

У кожній із судових процедур арбітражне управління спрямоване на виконання конкретних положень та досягнення чітко визначених цілей. Будь-яка з застосовуваних судових процедур має свою специфіку та призначення [4, 52]. Розпорядження майном — це перша судова процедура, що застосовується до боржника. Вона

вводиться у разі порушення справи про банкрутство або на підготовчому засіданні господарського суду [6, 290]. Визначення процедури розпорядження майном та її основні завдання регламентовано Законом України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», згідно з яким розпорядження майном боржника — це система заходів щодо нагляду та контролю за управлінням та розпорядженням майном боржника з метою забезпечення збереження та ефективного використання майнових активів боржника та проведення аналізу його фінансового становища [2]. Ця процедура є важливою частиною арбітражного управління та кроком до фінансового оздоровлення боржника. По-перше, з моменту введення цієї процедури на підприємство суд вводить мораторій на задоволення вимог кредиторів. Це означає, що боржником зупиняється виконання грошових зобов'язань і зобов'язань по сплаті податків і зборів, термін виконання яких настав до моменту введення мораторію, і припинення заходів, спрямованих на забезпечення виконання цих зобов'язань та зобов'язань щодо сплати податків і зборів, застосованих до прийняття рішення про введення мораторію. По-друге, після введення процедури розпорядження майном і до її завершення органи правління боржника не мають права без згоди розпорядника майном приймати рішення про реорганізацію або ліквідацію боржника, про участь у створенні інших юридичних осіб, створення представництв і філій, виплату дивідендів, проведення боржником емісії цінних паперів, виходу із складу учасників боржника. По-третє, повноваження керівника боржника або органів правління можуть бути припинені

у разі, якщо ними створюються перешкоди діям розпорядника майна та покладені на розпорядника майна.

Зазначене законодавче визначення процедури розпорядження майном одразу визначає і мету її введення, тобто збереження майна боржника та здійснення аналізу фінансового становища. Призначення арбітражного управління залишається незмінним — виведення підприємства із кризи та відновлення його платоспроможності. Однак з огляду на цілі, що ставляться перед цією судовою процедурою, розпорядник майна буде використовувати не весь комплекс засобів арбітражного управління. У процедурі розпорядження майном більшу увагу слід приділяти причинам виникнення проблеми неплатоспроможності, можливим шляхам її усунення, формуванню активу і пасиву боржника. У межах цієї процедури необхідно зосередитись на вирішенні таких завдань: визначення причин виникнення кризи на підприємстві; аналіз фінансового стану підприємства; розробка заходів щодо відновлення платоспроможності підприємства; вжиття заходів щодо виявлення та збереження майна боржника; виявлення кредиторів; розгляд заяв, поданих кредиторами, про грошові вимоги до боржника; складання, затвердження та ведення реєстру грошових вимог тощо. Кожне із завдань вирішується поетапно, оскільки з вирішенням першого нерозривно пов'язується і вирішення наступного завдання. У новій редакції Закону положення щодо виявлення кредиторів були значно удосконаленими. Так, відповідно до ст. 16 з метою виявлення усіх кредиторів та осіб, які виявили бажання взяти участь у санації боржника, здійснюється офіційне оприлюднення оголошення про порушення справи про банкрутство на офіційно-

му веб-сайті Вищого господарського суду України в мережі Інтернет [2]. Протягом 30 днів з дня відповідного офіційного опублікування оголошення кредитори мають право подати свої вимоги.

Важливою судовою процедурою є санація, ця процедура вважається пріоритетною у процедурі банкрутства. Саме тут вирішується основне завдання — фінансове оздоровлення господарюючого суб'єкта [6, 199]. Не менш важливу роль у цьому контексті відіграють результати діагностики стану підприємства. Від того, які показники формуватимуть інформаційний простір дослідження, багато в чому залежить достовірність та якість отриманих результатів. Ця процедура спрямована на запобігання визнання боржником банкрутом та задоволення вимог кредиторів у повному або частковому розмірі. Якщо виконання завдань арбітражного управління у процедурі розпорядження майном більше нагадує підготовку підґрунтя для оздоровлення підприємства, то у процедурі санації усі вчинені дії в межах арбітражного управління безпосередньо спрямовуються на відновлення платоспроможності боржника. З моменту введення санації на підприємство, починаючи з реалізації її плану і до закінчення її строку, відбувається застосування усіх передбачених способів оздоровлення, серед яких і максимальне задоволення вимог кредиторів відповідно до їх черговості, перепрофілювання виробництва з метою підвищення ліквідності продукції, що випускається, реорганізація підприємства у передбачені чинним законодавством способи, залучення інвесторів, продаж частини майна тощо. Оскільки найбільш терміновим завданням є відновлення та забезпечення поточної платоспроможності,

фінансової стабільності підприємства, то в рамках арбітражного управління повинні плануватись заходи, які розраховані на отримання швидкої віддачі [9, 11].

Ліквідаційна процедура — це крайній захід, який застосовується до боржника, коли вичерпано всі можливості відновити його платоспроможність [6, 375]. Ця процедура вводиться судом у разі неспроможності боржника виконати свої грошові зобов'язання перед кредиторами, прийнявши відповідне рішення після закінчення процедури розпорядження майном або ж у випадках, коли застосування санації не дало змогу оздоровити підприємство. Початком такої процедури вважається прийняття відповідного рішення господарським судом та закінчується розрахунком з кредиторами по результатам продажу майна боржника та його ліквідацією.

Безперечно, сама сутність ліквідаційної процедури не дає нам можливості говорити про арбітражне управління у розумінні заходів виведення боржника з кризи та його фінансового оздоровлення. Однак під час цієї процедури арбітражне управління набуває іншої формації. Воно вдається до надзвичайних заходів. Основною метою є не просто реалізація усього майна боржника. Для пропорційного задоволення усіх вимог кредиторів ставиться завдання реалізувати майно боржника таким шляхом, щоб усі виручені кошти від продажу могли покрити всі витрати. Метою повинен стати розрахунок тієї ціни майна, яка була б вигідною, та, відповідно, пошук покупця на це майно, розрахунок прибутків від продажу, оцінка достатності виручених коштів для задоволення вимог кредиторів. Г. Таль виокремлює такі основні функції арбітражного управління у цей період: прийняття та

ведення майна боржника, здійснення інвентаризації, оцінка майна та забезпечення його схоронності; пред'явлення третім особам вимог про стягнення дебіторської заборгованості; повідомлення про майбутнє звільнення працівників підприємства; вжиття заходів, спрямованих на пошук, виявлення чи повернення майна боржника, яке знаходиться у третіх осіб; продаж майна боржника; розрахунок з кредиторами тощо [12, 135]. Реалізація таких функцій повинна привести до пропорційного задоволення вимог кредиторів. Як бачимо, арбітражне управління не втрачає своєї актуальності й на етапі здійснення ліквідації підприємства-боржника.

На сьогодні арбітражне управління сприймається законодавцем у вузькому розумінні, розкриваючи його лише через систему арбітражних керуючих, їх повноважень та функцій. Відсутність законодавчого закріплення поняття арбітражного управління, його принципів та функцій, на нашу думку, значно гальмує його розвиток та негативно позначається на практиці фінансового оздоровлення підприємств-боржників відповідно. Увага приділяється виключно суб'єкту його здійснення. Але вважаємо за доцільне звернути більшу увагу законодавця до регламентації проведення арбітражного управління у вигляді прямого передбачення у Законі поняття, принципів та завдань відповідного управління, а не лише суб'єкта його здійснення.

Отже, арбітражне управління за своєю правовою природою є складним та багатоаспектним явищем. Хоча його завдання варіюються залежно від введеної судом процедури, мета арбітражного управління залишається єдиною — повне виведення підприємства-боржника з кризи, оздоровлення його фінансового становища та госпо-

дарської діяльності, відновлення платоспроможності підприємства у такий спосіб, щоб у майбутньому виникнення питання неспроможності стало малоймовірним. При здійсненні арбітражного управління має відбутись перехід підприємства-боржника від нестійкого внутрішньофінансового стану до надійного та стабільного партнера на ринку.

Вагому роль для досягнення поставленої мети відіграє належне пра-

вове регулювання відповідних правовідносин. На сьогодні стан законодавства у цій сфері не повністю відповідає теперішнім вимогам суспільства загалом та учасників відносин неспроможності зокрема. Очевидно, що законодавча реформа позитивно вплине на подолання проблеми неспроможності та на розвиток арбітражного управління в Україні в цілому.

ВИКОРИСТАНІ МАТЕРІАЛИ

1. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом : Закон України від 14 травня 1992 р. № 2343-XII, в редакції Закону від 30 червня 1999 р. № 784-XIV // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 42–43. — Ст. 378.
2. Про внесення змін до Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» : Закон України від 22 грудня 2011 р. № 4212-VI // Голос України. — 2012. — № 8–9.
3. Роз'яснення Міністерства юстиції України від 27 квітня 2012 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.minjust.gov.ua/0/39996>.
4. Бурбело О. А., Карпенко В. Ю., Чуліхіна Л. М. Правові проблеми здійснення процедури банкрутства підприємств : моногр. / МВС України, Луганський державний університет внутрішніх справ ім. Е. О. Дідоренка. — Луганськ, 2008. — 192 с.
5. Джунь В. В. Теоретико-прикладні проблеми реформування законодавства України про банкрутство : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : спец. 12.00.04. — К., 2009 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : [http://www.nbuv.gov.ua/_scripts/wwwi32.exe/\[in=_scripts/ep.in](http://www.nbuv.gov.ua/_scripts/wwwi32.exe/[in=_scripts/ep.in).
6. Право неспроможності (банкрутства) в Україні : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Б. М. Поляков. — К., 2011. — 560 с.
7. Попов Р. А. Антикризисное управление : учеб. — 2-е изд., перераб. и доп. — М., 2008. — 480 с.
8. Торкановский Е. Антикризисное управление // Хозяйство и право. — 2000. — № 1 (276). — С. 14–30.
9. Фомичев В. П. Согласованные механизмы арбитражного управления промышленным комплексом : дис. ... канд. экон. наук : спец. 08.00.05. — Самара, 2002. — 134 с.
10. Шершеневич Г. Ф. Конкурентный процесс. — М., 2000. — 477 с.
11. Шпурова О. О. Політика антикризового управління при загрозі банкрутства // Актуальні проблеми економіки. — 2008. — № 8 (86). — С. 147–154.
12. Юн Г. Б., Таль Г. К., Григорьев В. В. Арбитражное управление предприятием : практ. пособие. — М., 2000. — 384 с.

Рекомендовано до друку кафедрою господарського права та процесу Київського університету права НАН України.

Твердохліб Ю. В. Правова природа арбітражного управління підприємством у процедурі банкрутства

Анотація. Наукова стаття присвячена аналізу правової природи арбітражного управління у процедурі банкрутства. Автором досліджено стан законодавчого забезпечення цього управління, сформованих підходів щодо його визначення, його особливостей та функцій. У статті розкриваються завдання арбітражного управління у кожній судовій процедурі, що застосовується судом до неплатоспроможного підприємства.

Ключові слова: арбітражне управління, неплатоспроможність, розпорядження майном, санація, ліквідація, фінансове оздоровлення.

Твердохліб Ю. В. Правовая природа арбитражного управления предприятием в процедуре банкротства

Аннотация. Научная статья посвящена анализу правовой природы арбитражного управления в процедуре банкротства. Автором исследовано состояние законодательного обеспече-

ния данного управления, сформированных подходов относительно его определения, его особенностей и функций. В статье раскрываются задания арбитражного управления в каждой судебной процедуре, которая применяется судом к неплатежеспособному предприятию.

Ключевые слова: арбитражное управление, неплатежеспособность, распоряжение имуществом, санация, ликвидация, финансовое оздоровление.

Tverdohlib Yu. The Legal Nature of Arbitral Management of Enterprise in Bankruptcy

Annotation. The research article analyzes the legal nature of arbitral management in the bankruptcy procedure. The author investigated the state legislative support of arbitral management, formed approaches to its definition, its features and functions. The article describes the tasks of this management in each procedure used by the court to the insolvent company.

Key words: arbitral management, insolvency, property disposal, reorganization, liquidation, financial recovery.

Пропонується навчальний підручник:

Поляков Б. М. Право неспроможності (банкрутства) в Україні : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Б. М. Поляков. — К. : Ін Юре, 2011. — 560 с.

У підручнику розглядаються питання правового регулювання неспроможності (банкрутства) в історичному, теоретичному та практичному аспектах. Розкривається поняття права неспроможності (банкрутства), основні категорії правового регулювання відносин неспроможності (банкрутства), правовий статус суб'єктів права неспроможності (банкрутства). Аналізуються судові процедури банкрутства: розпорядження майном, санация, ліквідація, мирова угода. Особлива увага приділяється банкрутству окремих категорій боржників, зокрема комерційних банків. Розглядається правове регулювання неспроможності (банкрутства) в зарубіжних країнах (Англія, Німеччина, Росія, США, Франція).

Для викладачів, аспірантів і студентів юридичних ВНЗ і факультетів університетів, суддів господарських судів, арбітражних керуючих, юристів та економістів.

Замовляйте видання за телефоном:

0(44) 537-51-11

або електронною поштою:

sales@inyure.kiev.ua

http://shop.inyure.kiev.ua
